

AW ARCHITECTUURWIJZER
TWEEDAAGSE TILBURG
03-04 OKT. 2024

Architectuurwijzer (AW) is een architectuurcultuurorganisatie die wil bijdragen aan kwalitatieve architectuur in Vlaanderen. AW gaat op zoek naar goede praktijkvoorbeelden en reflecteert over de kracht van het architecturaal ontwerp, de ambacht van het bouwen, het opdrachtgeverschap, de maatschappelijke context en de beleving door gebruikers. Modernistisch erfgoed en wonen zijn centrale thema's binnen de werking.

AW kan rekenen op de steun van Vlaanderen, stad Hasselt, Cultuurcentrum Hasselt, Provincie Limburg, stad Genk, C-mine cultuurcentrum, UHasselt Architectuur en Kunst, Z33, Cera, CPE, Tarkett, Vandersanden Group, Cedral, Equitone, Reynaers, Forster, Architectura, Steven Massart fotografie

In 2024 organiseert het Centrum voor Architectuur en Stedenbouw Tilburg (CAST) voor het eerst de Tilburgse Architectuurprijs als erkenning voor de vele recente architecturale ontwikkelingen in de stad.

Projecten zoals de herbestemming van een oud klooster tot een hedendaags woon(zorg)complex (Shift Architecture and Urbanism) of de transformatie van een oude locomotiefhal tot hybride bibliotheek en cultureel centrum 'LoCHa!' (CIVIC Architects) tonen hoe diverse bestaande locaties in de stad na bijna 100 jaar getransformeerd worden tot levendige stedelijke omgevingen.

Op de universitaire campus is er een geslaagde dualiteit tussen oud en nieuw. Het modernistische Cobbenhagengebouw, ontworpen door architect Jos. Bedaux, vormt al vijftig jaar het hart van de campus en werd recent gerenoveerd door Bedaux de Brouwer Architecten. Het Marga Klompégebouw (Powerhouse Company) is dan weer een pionier als eerste universiteitsgebouw in Europa dat volledig in houtbouw is opgetrokken.

Legende

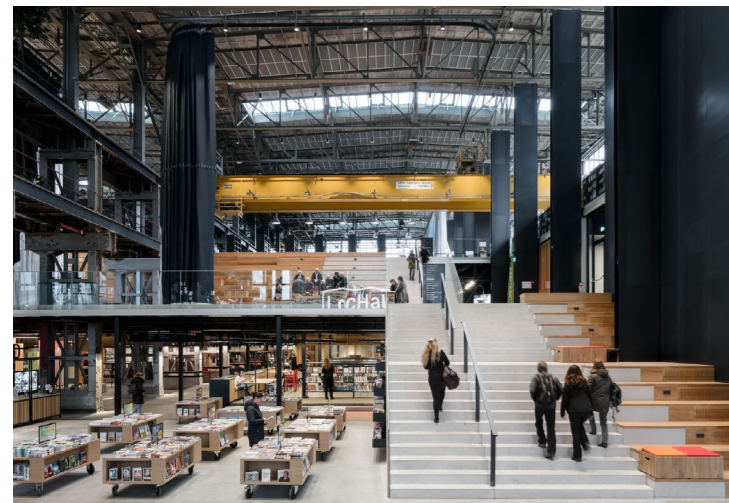
- 1. LoCHa! bibliotheek - CIVIC Architects + Braaksma en Roos Architecten + Mecanoo
- 2. Stedelijke ontwikkeling Spoorzone
- 3. Proyecto Roblé - Equipe Voor Architectuur en Urbanisme
- 4. Cobbenhagengebouw - Jos. Bedaux
- 5. Marga Klompégebouw - Powerhouse Company
- 6. Oude Dijk - SHIFT Architecture and Urbanism

Programma: donderdag 03/10/2024

- 7u30 Verzamelen station Hasselt
- 7u45 Vertrek bus
- 10u00 LocHal met Job Roos (partner-architect) van Braaksma en Roos Architectenbureau
- 11u30 Vrije tijd voor lunch
- 13u30 Ontwikkelingen spoorzone met Ludo Hermans (architect-stedenbouwkundige) van de stad Tilburg
- 16u00 Vertrek bus
- 16u30 Proyecto Roblé met Huib van Zeijl (partner-architect) van Equipe Amsterdam
- 18u00 Einde dagprogramma en vertrek naar hotel Mercure
- 18u30 Inchecken
- 19u15 Vertrek richting Bar Anvers
- 19u30 Diner getraakteerd door de partners van de reis

Programma: vrijdag 04/10/2024

- 09u00 Vertrek aan hotel
- 09u45 Cobbenhagengebouw met Thomas Bedaux (partner-architect) van Bedaux de Brouwer Architecten.
- 11u15 Marga Klompéggebouw met Stefan Prins (partner-architect) van Powerhouse Company
- 12u30 Vertrek richting centrum + vrije tijd voor lunch
- 15u00 Oude Dijk met Harm Timmerman (partner-architect) van Shift Architecture and Urbanism
- 16u30 Einde dagprogramma en vertrek richting Hasselt
- 19u00 Aankomst station Hasselt

1. BIBLIOTHEEK LOCHAL

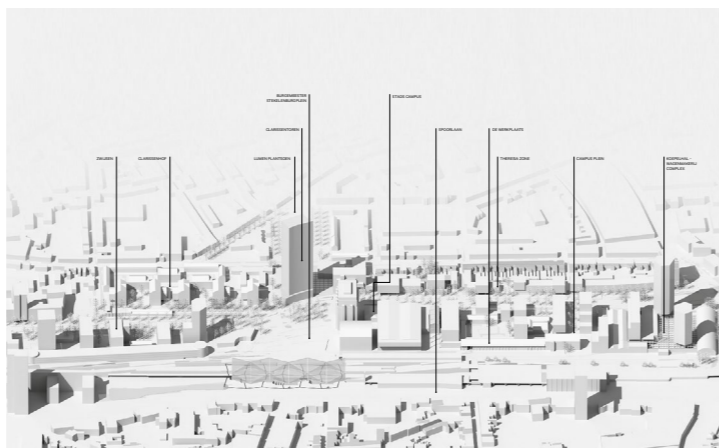
De LocHal is ondergebracht in twee voormalige locomotiefhallen van 90 bij 60 meter, die samen een indrukwekkend decor vormen. Het ontwerp herbergt een 'stadsforum' dat aanvoelt als een overdekt plein, met een bibliotheek, een koffiezaak, diverse kantoren, werkplekken en meerdere auditoria.

Een landschappelijke compositie van trappen met zitvlakken vormt een centraal element in het ontwerp, dat de verschillende zones in het gebouw op een dynamische manier verbindt. De architecten hebben ervoor gekozen de bestaande structuur maximaal te behouden en te benutten. Dit bereiken ze door het gebruik van klimaatzones, waarbij alleen veelgebruikte ruimtes worden verwarmd in plaats van de volledige hal. Hierdoor kon de bestaande buitenschil behouden blijven, zonder noodzaak tot ingrijpende renovaties of vervangingen.

2. SPOORZONE TILBURG

Sinds de sluiting van de NS-Werkplaats in 2011 ondergaat de Tilburgse Spoorzone een ingrijpende transformatie, waarbij het industriële erfgoed wordt omgevormd tot een hoogstedelijk stadsdeel met een eigen, herkenbare identiteit. Dit nieuwe gebied wordt op een organische manier geïntegreerd in de stedelijke context van Tilburg, met een sterke nadruk op de verwevenheid met de bestaande stad.

Belangrijk in deze ontwikkeling zijn de strategische verbindingen, zoals de Willem II-passage en de stationspassage, die de fysieke en visuele barrière van het spoor doorbreken. Deze infrastructuren zorgen voor een naadloze integratie met het stadscentrum en herpositioneren de Spoorzone als een volwaardig, complementair onderdeel van het stedelijk weefsel. Tegelijkertijd versterken nieuwe gebouwen, zoals de woontoren 'De Brabander', en de herbestemming van bestaande infrastructuur, zoals de LocHal, de dynamiek van het gebied. Dit creëert een herkenbare identiteit die aansluit bij de historische waarde van de Spoorzone. De ontwikkelingen dragen tevens bij aan Tilburgs ambities voor een inclusieve, duurzame en vitale stad.

3. PROYECTO ROBLÉ

Een rood gebouw met een groen verhaal: zo omschrijven de architecten van Equipe Amsterdam het bedrijfsgebouw 'Proyecto Roblé' in Tilburg. Duurzaam en bewust bouwen stond op alle schaalniveaus van het ontwerp centraal. Door vanaf het begin in een bouwteam samen te werken, zijn alle ontwerpkeuzes zorgvuldig overwogen.

De basis van het ontwerp is een bijna volledig glazen volume, voorzien van houten latten als zonwering op strategische plekken. De indeling van de functies in het gebouw volgt een logische opzet, dankzij een ruim bemeten foyer die alle afzonderlijke ruimtes aan de noordzijde met elkaar verbindt. Deze foyer vormt een lichte, transparante schakel tussen de werkruimtes en de tuin. Daarnaast is het gebouw uitgewerkt volgens de Cradle to Cradle-principes en bevat het diverse duurzame elementen, zoals een leemkachel, reflectievijver, natuurlijke zonwering en een uniek groendak dat functioneert als helofytenfilter.

4. COBBENHAGENGEBOUW

Samen met landschapsarchitect Pieter Buys werkte de modernistische architect Jos. Bedaux in de jaren 1950 aan het overkoepelende stedenbouwkundige plan voor de Katholieke Hogeschool Tilburg, nu Tilburg University. Jos. Bedaux ontwierp meerdere gebouwen op de campus, waaronder het Cobbenhagengebouw. Dit gebouw heeft een vierkante plattegrond en lichte kalkstenen gevels en ligt in een serene, groene omgeving. De monumentale poort, die toegang geeft tot een grote binnenplaats, en de centraal gelegen, ruime aula vervolledigen het ontwerp.

In 2010 werd het gebouw ingrijpend gerenoveerd door Bedaux de Brouwer, een architectenbureau dat voortbouwt op het werk dat Jos. Bedaux in 1937 begon. De monumentaliteit van het gebouw is daarbij met respect behouden, terwijl de indeling en het programma zijn aangepast om te voldoen aan de nieuwe behoeften van de universiteit.

5. MARGA KLOMPÉGEBOUW

Op de bosrijke campus van Tilburg University staat sinds 2023 een nieuw, markant universiteitsgebouw, ontworpen door Powerhouse Company. Dit bijna energieneutrale gebouw is volledig uit massief hout opgetrokken en vormt een eerbetoon aan het iconische Cobbenhagengebouw van Jos. Bedaux uit de jaren '60, terwijl het tegelijkertijd de duurzame ambities van de universiteit weerspiegelt. Het huisvest een foyer, een auditorium, leslokalen en studieplekken voor duizend studenten.

Met duurzaamheid en circulariteit als uitgangspunt, volgt het ontwerp het Trias Energetica-principe voor laag energieverbruik en maakt het gebruik van zonne-energie en een bodemopslagsysteem voor verwarming en koeling. Daarnaast integreert het ontwerp een klimaatadaptief landschap van Studio REDD, inclusief een wadi met wilde bloemen voor waterbeheer en biodiversiteit, als duurzame verbinding met de natuurlijke omgeving van Tilburg University.

6. OUDE DIJK

Het kloostercomplex van de Zusters van Liefde in Tilburg is recent herontwikkeld tot een woonzorgcomplex om beter te kunnen voorzien in ouderenzorg in de stad. Het historische klooster, dat sinds 1832 steeds werd aangepast aan de noden van de zusters, ligt in een grote, rustige tuin. Het nieuwe ontwerp creëert drie binnenplaatsen met elk een eigen functie. In de eerste fase is een monumentale vleugel omgebouwd tot woningen voor psychogeriatrische patiënten, en is een nieuw gebouw met zorgappartementen toegevoegd, wat resulteert in twee binnenhoven: een afgesloten hof voor patiënten en een open entreeplein.

De tweede fase vervangt een verouderde vleugel door twee nieuwe volumes die een nieuw woonhof vormen, waardoor de verbinding tussen klooster en stad wordt versterkt. Het gevelontwerp en de materiaalkeuze zorgen voor een harmonieuze overgang tussen oud en nieuw, met een eigentijdse uitstraling die toch aansluit bij het historische karakter.

